

MINISTER INFRASTRUKTURY

Andrzej Adamczyk

RPW/24750/2018 P
Data:2018-04-20

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2018 r.

DPO.WPSM.051.17(02).2018/MF(737)

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2018 -04- 20
ZAL. .... NR .....

Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Odpowiadając na Pana pismo z dnia 21 marca 2018 r. znak: V.7220.196.2015.EG w zakresie udzielanych zwolnień z opłat abonamentowych, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Minister właściwy do spraw łączności, którym obecnie jest Minister Infrastruktury, sprawuje nadzór nad wykonywaniem kontroli obowiązku rejestracji odbiorników RTV oraz obowiązku pobierania opłaty abonamentowej. Zgodnie z art. 7 ust. 6 i 7 tej ustawy Minister Infrastruktury rozpatruje jako organ II instancji odwołania od decyzji wydanych przez Kierownika Centrum Obsługi Finansowej Poczty Polskiej S.A. w przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanych odbiorników RTV. Na podstawie art. 7 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 to Poczta Polska S.A. jako wyznaczony operator pocztowy prowadzi kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników RTV oraz obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej działając przy tym w granicach obowiązujących przepisów prawa.

Obowiązek zarejestrowania odbiorników telewizyjnych i radiowych oraz uiszczenia za nie opłaty wynika z ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 4 tej ustawy opłatę abonamentową uiszcza się za każdy odbiornik – z wyjątkiem przypadków określonych w art. 2 ust. 5, zgodnie z którym niezależnie od liczby odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych używanych m.in. przez osoby fizyczne w tym samym gospodarstwie domowym lub samochodzie stanowiącym ich własność uiszcza się tylko jedną opłatę abonamentową. Obowiązek uiszczania opłat abonamentowych dotyczy zarówno osób fizycznych posiadających odbiorniki w gospodarstwach domowych jak i przedsiębiorców.

Odpowiadając na pytanie czy Poczta Polska S.A. nie powinna rozważyć zaniechania inicjowania postępowań egzekucyjnych wobec osób uprawnionych do zwolnienia z obowiązku uiszczania opłat abonamentowych ze względu na wiek, które nie dopełniły wymogów formalnych i do których nie znajduje zastosowania ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o opłatach abonamentowych, wskazać należy, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o opłatach abonamentowych zwalnia się z obowiązku uiszczania opłat abonamentowych osoby, które ukończyły 75 lat. Zgodnie z art. 4 ust. 3a tej ustawy zwolnienia te przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osoba ukończyła 75 lat. Przed nowelizacją ustawy o opłatach abonamentowych, jaka miała miejsce w 2015 r.,

osoby, które ukończyły 75 lat, celem uzyskania statusu abonenta zwolnionego z obowiązku uiszczania opłat abonamentowych zobowiązane były do pisemnego potwierdzenia w placówce operatora wyznaczonego tego faktu. Po nowelizacji osoby te zostały zwolnione z obowiązku składania w placówce operatora wyznaczonego oświadczenia o spełnianiu warunków do korzystania z przedmiotowego zwolnienia. Niemniej jednak nowelizacja nie przewidywała abolicji, a tym samym osoby, które nie dopełniły obowiązku zgłoszenia faktu ukończenia 75 lat nie zostały automatycznie zwolnione z obowiązku uregulowania powstałych uprzednio zaległości abonamentowych. Tym samym ustawodawca ukształtował jedynie sytuację abonentów od daty wejścia w życie zmienianych przepisów, nie regulując kwestii posiadanych przez część z nich zaległości abonamentowych. Poczta Polska S.A., będąc uprawniona do pobierania opłat abonamentowych, nie posiada podstawy prawnej do wystąpienia do organu egzekucyjnego z wnioskiem o umorzenie postępowania względem osób, które posiadają zaległości w płatności i nie zgłosiły faktu posiadania statusu osoby zwolnionej z obowiązku uiszczania opłat abonamentowych z racji wieku.

Zgodnie z art. 10 § 1 i 2 ustawy o opłatach abonamentowych, w wyjątkowych sytuacjach, jeśli przemawiają za tym szczególne względy społeczne lub przypadki losowe istnieje możliwość umorzenia lub rozłożenia na raty przedmiotowej opłaty. Przedmiotowy wniosek należy przestać do właściwego organu na adres Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, która jest organem właściwym w tym przedmiocie.

Odnosząc się do pytania o rozwiązanie problemu osób będących w wieku emerytalnym a pobierających niską rentę rodzinną wskazać należy, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o opłatach abonamentowych zwolnienie z obowiązku uiszczania opłat abonamentowych uzależnione jest od łącznego spełnienia poniższych warunków:

- 1) ukończenie przez osobę 60 lat,
- 2) posiadanie ustalonego prawa do emerytury,
- 3) określonego progu dochodowego - wysokość emerytury nie może przekraczać miesięcznie kwoty 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Równocześnie należy pamiętać, że zwolnienie z opłaty abonamentowej, zgodnie z art. 4 ust. 3 tej ustawy przysługuje po złożeniu oświadczenia o spełnianiu warunków do korzystania ze zwolnień i przedstawieniu dokumentów potwierdzających uprawnienie do tych zwolnień. Rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienie do zwolnień zostały określone w *rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych (Dz. U. nr 29, poz. 152)*. Odnośnie analizowanego zwolnienia, zgodnie z § 1 pkt 6 ww. rozporządzenia, konieczne dokumenty są tylko dwa:

- dowód osobisty (wiek) oraz
- decyzja jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo innego organu emerytalno – rentowego o wysokości emerytury (ustalenie prawa i wysokość emerytury).

Samo brzmienie tych przepisów jest jednoznaczne i jego wykładnia nie jest problematyczna. Wątpliwości pojawiają się w kontekście ich stosowania przez osoby pobierające zamiast emerytury rentę rodzinną na podstawie *ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383)*.

Ustawodawca w art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o opłatach abonamentowych posługuje się zwrotem „mają ustalone prawo do emerytury”. Takie brzmienie wskazuje, że wystarczające jest posiadanie (przy spełnieniu warunku wieku) ustalonego prawa do emerytury w odpowiedniej wysokości, nie ma natomiast konieczności pobierania emerytury. Kwestia pobierania, albo nie, renty rodzinnej jest poza zakresem tego przepisu i nie ma znaczenia dla kwestii zwolnienia z opłaty.

Mając na względzie to zastrzeżenie można więc wyróżnić dwie sytuacje:

1. Osoba ukończyła 60 lat i posiada ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie pobiera jednak tej emerytury, a zamiast niej pobiera rentę rodzinną (kwestia jej wysokości opisana poniżej). Taka osoba jest zwolniona od opłat abonamentowych ponieważ spełnia warunek z pkt 2 – posiada ustalone prawo do emerytury w wymaganej wysokości. Fakt, że pobiera rentę rodzinną nie ma znaczenie dla kwestii zwolnienia. Wystarczające jest, że ukończyła 60 lat, i posiada decyzję o wysokości emerytury (ale nieprzekraczającej 50 % przeciętnego wynagrodzenia) – taka osoba spełnia warunki określone w art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o opłatach abonamentowych w zw. z § 1 pkt 6 ww. rozporządzenia KRRiT. W opisanej sytuacji, opierając się na analogii i wykładni celowościowej art. 4 ustawy o opłatach abonamentowych zgodnie z którą zwolnienia z opłat w myśl art. 4 dedykowane są osobom o bardzo skromnych dochodach należy jednak dodatkowo przyjąć, że aby skorzystać ze zwolnienia, wysokość pobieranej renty rodzinnej także nie może przekraczać miesięcznie kwoty 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Tak więc o ile analiza samego art. 4 ustawy o opłatach abonamentowych umożliwia skorzystanie ze zwolnienia to jednak przeszkodą jest brzmienie § 1 pkt 6 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Ustawodawca w ustawie o emeryturach i rentach z FUS jednoznacznie odróżnia emeryturę od renty rodzinnej (art. 3). W ww. rozporządzeniu KRRiT mowa jest tylko o decyzji o wysokości emerytury. Ustawodawca nie przewidział dokumentu, który potwierdzałby uprawnienie do zwolnienia dla osoby pobierającej rentę rodzinną.
2. Osoba, która ukończyła 60 lat i nie posiada ustalonego prawa do emerytury, pobiera rentę rodzinną której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Taka osoba nie jest zwolniona od opłat abonamentowych ponieważ nie spełnia podstawowego warunku z pkt 2 – tj. nie posiada ustalonego prawa do emerytury.

Choć można mówić o pewnej niekompatybilności przepisów to jednak stwierdzić należy, że w aktualnym stanie prawnym osoby pobierające rentę rodzinną (nawet w wysokości nieprzekraczającej 50 % przeciętnego wynagrodzenia) nie mogą skorzystać ze zwolnienia określonego w art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o opłatach abonamentowych w zw. z § 1 pkt 6 ww. rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, bowiem ustawodawca nie dopuścił takiej możliwości. Dopiero modyfikacja przepisów, zarówno ustawy o opłatach abonamentowych jak i ww. rozporządzenia, stworzyłaby taką możliwość.

Ewentualna zmiana przepisów ustawy o opłatach abonamentowych w przedmiotowej kwestii pozostaje w gestii Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na mocy art. 14 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888) dział kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmuje kwestie związane z polityką audiowizualną, w szczególności w zakresie prasy, radia, telewizji i kinematografii.

Odnosząc się do poruszonej w piśmie kwestii, czy osoby zamierzające skorzystać ze zwolnienia (także osoby z niepełnosprawnościami) powinny dopełnić wymaganych formalności wyłącznie w placówce pocztowej wskazać należy, iż zgodnie z art. 4 ust 3 i 4 ustawy o opłatach abonamentowych zwolnienia określone w ust. 1 pkt 1 i 3-8 przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce pocztowej operatora wyznaczonego oświadczenie o spełnianiu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień. Tym samym formalności związanych ze zwolnieniem od opłat abonamentowych należy dokonywać w placówkach pocztowych operatora wyznaczonego. Brak jest uregulowań prawnych aby dopełnianie formalności związanych ze zwolnieniem od opłat abonamentowych mogło odbywać się w sposób inny niż wskazany przez ustawodawcę. Jak zapewniła mnie Poczta Polska S.A., spółka w przypadku osób niepełnosprawnych, które nie mogą dokonać osobiście formalności w placówce pocztowej, w myśl przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, honoruje upoważnienia lub pełnomocnictwa udzielone przez abonenta do reprezentowania go i dopełnienia czynności związanych ze zwolnieniem od opłat abonamentowych RTV w placówce operatora wyznaczonego.

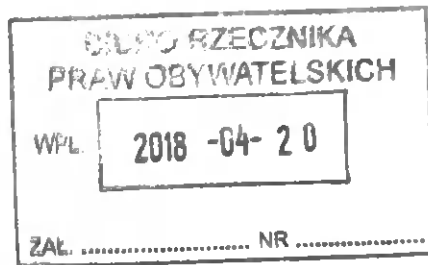
Podkreśla się, że baza abonentów prowadzona przez Poczta Polską S.A. powstaje na podstawie danych uzyskanych i zgłoszonych bezpośrednio przez użytkowników odbiorników RTV lub osoby upoważnione do ich reprezentowania. Poczta Polska S.A. nie posiada umocowań prawnych do samodzielnego pozyskiwania danych innych niż numer PESEL. Poczta Polska S.A. nie ma uprawnień do dostępu do danych z np. KRUS, ZUS, PUP, MOPS/GOPS itp.

Łączę zwracając szacunek

Andrzej Adamczyk

Ministerstwo Infrastruktury
ul. Chalubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

DPO.WPSM.05.1.17/04.2018/MF/237/

Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00-080 WARSZAWA